

عبدالرحمن عالم

بنیادهای علم سیاست

نشرنی

mikhanam.com

سرشناسه: عالم، عبدالرحمن، ۱۳۳۹ -
● عنوان و نام پدیدآور: بنیادهای علم سیاست / عبدالرحمن عالم.
● مشخصات نشر: تهران: نشر نی، ۱۳۷۲. ● نوبت چاپ: چاپ سی و پنجم، ۱۴۰۱ ● مشخصات ظاهری: ۳۶۱ ص: نمودار.
● شابک: ۴-۱۷۵-۳۱۲-۹۶۴-۹۷۸ ● وضعیت فهرست‌نویسی: فهرست‌نویسی براساس اطلاعات فیبا ● یادداشت:
کتابنامه: ص [۲۸۲]. ● موضوع: علوم سیاسی. ● رده‌بندی کنگره: ۱۳۷۸ ب ۹ ج ۲ / JA ۷۱ ● رده‌بندی دیویی:
۳۲۰ ● شماره کتابشناسی ملی: ۷۲۳۵۰ م

قیمت: ۱۲۰۰۰۰ تومان

نشرنی

بنیادهای علم سیاست

عبدالرحمن عالم

چاپ سی و پنجم: تهران، ۱۴۰۱، ۱۶۵۰ نسخه

اینوگرافی: باختر ● چاپ و صحافی: نشرنی

شابک: ۴-۱۷۵-۳۱۲-۹۶۴-۹۷۸

نشانی: تهران، خیابان دکتر قاسمی، خیابان رهی معیری، تقاطع خیابان فکوری، شماره ۲۰

کد پستی: ۱۴۱۳۷۱۳۳۷۱، تلفن دفتر نشر: ۸۸۰۲۱۲۱۴، تلفن واحد فروش: ۹-۲۶۵۸-۸۸۰۰، شماره: ۸۹۷۸۲۶۶۶

www.nashreny.com ● email: info@nashreny.com ● @nashreny

© تمامی حقوق این اثر برای نشرنی محفوظ است. هرگونه استفاده تجاری از این اثر یا تکثیر آن کلاً و جزئاً، به هر صورت (چاپ، فتوکپی، صوت، تصویر و انتشار الکترونیکی) بدون اجازه مکتوب نشر ممنوع است.

فهرست مطالب

۱۷	مقدمه
۲۱	فصل ۱. تعریف، محتوا و ماهیت علم سیاست
۲۱	۱. شناخت اولیه
۲۶	۲. تعریف علم سیاست
۳۲	۳. عرصه علم سیاست
۳۴	۴. تقسیمات علم سیاست
۳۵	۵. آیا سیاست علم است؟
۳۹	۶. نقش علم سیاست در دموکراسی
۴۱	فصل ۲. روشهای علم سیاست
۴۱	۱. مسئله روش شناسی
۴۳	۲. روشهای علم سیاست
۴۳	الف. روش تاریخی
۴۴	ب. روش مشاهده
۴۵	پ. روش تجربی
۴۷	ت. روش تطبیقی یا مقایسه‌ای
۴۸	ث. روش فلسفی
۴۹	۳. برخی رهیافتها
۴۹	الف. رهیافت حقوقی
۵۰	ب. رهیافت اقتصادی

۵۳	پ. رهیافت روانشناسی
۵۵	ت. رهیافت هنجاری
۵۶	ث. رهیافت تجربی - علمی
۵۸	ج. رهیافت رفتاری
۵۸	۱) هدفهای رفتارگرایی
۶۰	۲) تحلیل نظر رفتارگرایان

فصل ۳. علم سیاست و رشته‌های همبوند

۶۳	پیوندهای جدید
۶۵	الف. علم سیاست و جامعه‌شناسی
۶۶	ب. علم سیاست و تاریخ
۷۰	پ. علم سیاست و اقتصاد
۷۲	ت. علم سیاست و اخلاق
۷۶	ث. علم سیاست و روانشناسی اجتماعی
۷۸	ج. علم سیاست و حقوق عمومی
۷۹	چ. علم سیاست و مردم‌شناسی
۸۱	ح. علم سیاست و آمار
۸۱	خ. علم سیاست و جغرافی

فصل چهارم. مفاهیم جدید علم سیاست

۸۳	۱. ایده‌نولوژی
۸۸	۲. قدرت
۸۸	الف. معنی قدرت
۹۱	ب. ویژگی‌های قدرت
۹۲	پ. منابع قدرت
۹۳	منابع قدرت دولت
۹۵	ت. مترادف‌های قدرت
۹۵	۱) قدرت و نفوذ
۹۶	۲) قدرت و اقتدار

۹۷	ث. انواع قدرت
۹۸	ج. اندازه‌گیری قدرت
۹۹	چ. اعمال قدرت
۱۰۰	۳. اقتدار
۱۰۱	الف. منابع اقتدار
۱۰۲	ب. ضمانت اجرای اقتدار
۱۰۲	پ. حدود اقتدار
۱۰۲	ت. اقتدار و قدرت
۱۰۳	ث. انواع اقتدار
۱۰۴	ج. ویژگیهای اقتدار
۱۰۴	۴. مشروعیت
۱۰۵	الف. معنی مشروعیت
۱۰۷	ب. منابع مشروعیت
۱۰۸	پ. انواع مشروعیت
۱۰۹	۵. نوسازی
۱۱۰	نوسازی سیاسی
۱۱۲	۶. فرهنگ سیاسی
۱۱۴	الف. دسته‌بندی فرهنگ سیاسی
۱۱۶	ب. اهمیت فرهنگ سیاسی
۱۱۷	۷. جامعه‌پذیری سیاسی
۱۲۰	عاملهای عمده جامعه‌پذیری سیاسی
۱۲۰	(۱) خانواده
۱۲۱	(۲) مدرسه
۱۲۱	(۳) گروههای همسالان
۱۲۲	(۴) محیط کار
۱۲۲	(۵) رسانه‌های جمعی
۱۲۲	۸. حکومت و کارگزاری‌های حزبی
۱۲۳	۸. توسعه سیاسی
۱۲۷	الف. شاخصهای مثبت (توسعه)

۱۲۸	ب. شاخصهای منفی (فروپاشی سیاسی)
۱۲۹	۹. تحرک اجتماعی

فصل ۵. دولت، ملت

۱۳۳	۱. دولت نو و عناصر آن
-----	-----------------------

۱۳۶	الف. تعریف دولت
-----	-----------------

۱۳۹	ب. عناصر بنیادی دولت
-----	----------------------

۱۳۹	(۱) مردم یا جمعیت
-----	-------------------

۱۴۱	(۲) سرزمین
-----	------------

۱۴۳	(۳) حکومت
-----	-----------

۱۴۴	(۴) حاکمیت
-----	------------

۱۴۶	ب. دولت و حکومت
-----	-----------------

۱۴۹	۲. مفهوم نظام سیاسی
-----	---------------------

۱۴۹	الف. معنی نظام
-----	----------------

۱۵۰	ب. معنی نظام سیاسی
-----	--------------------

۱۵۲	۳. ملت و ملیت
-----	---------------

۱۵۲	الف. تعریف ملیت و ملت
-----	-----------------------

۱۵۴	ب. عوامل عینی پیدایش ملت
-----	--------------------------

۱۵۵	(۱) نژاد و خویشاوندی
-----	----------------------

۱۵۵	(۲) اشتراک دین
-----	----------------

۱۵۵	(۳) اشتراک زبان
-----	-----------------

۱۵۶	(۴) بستگیهای جغرافیایی
-----	------------------------

۱۵۷	(۵) بستگیهای اقتصادی
-----	----------------------

۱۵۷	(۶) تاریخ و سنتهای مشترک
-----	--------------------------

۱۵۷	ب. تفاوت ملت و دولت
-----	---------------------

۱۵۹	۴. پیدایش ناسیونالیسم
-----	-----------------------

۱۵۹	الف. یک ملت، یک دولت
-----	----------------------

۱۶۰	ب. تابستگی دولت ملی
-----	---------------------

مقدمه

از زمانهای دور علم سیاست را از باب علوم نامیده‌اند. این سخن امروزه گزاف به نظر می‌رسد، اما دور از حقیقت نیست. در جوامع امروزی سیاست چنان پدید زندگی مردم آمیخته است که همگان خواه‌ناخواه با آن سروکار می‌یابند؛ یا بر آن تأثیر می‌گذارند یا از آن متأثر می‌شوند. جنبه‌های گوناگون زندگی مادی و معنوی به نحوی با سیاست مربوط می‌شود و از این راه سیاست در جایگاهی قرار می‌گیرد که همه حوزه‌های زندگی اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی را در بر می‌گیرد.

علم سیاست به شناخت سیاست می‌پردازد و به دلیل بسندی که سیاست با همه جنبه‌های زندگی دارد، علم سیاست نیز ناگزیر با همه علوم که هر یک وظیفه شناخت جنبه‌ای از جنبه‌های زندگی مادی و معنوی را بر عهده دارند ارتباط می‌یابد. دستاوردهای علمی آنها را به خدمت می‌گیرد و همچنان از باب علوم می‌ماند. با چنین جایگاهی، علم سیاست، در میان علوم، به ویژه علوم اجتماعی، موقعیت برجسته‌ای دارد و علاقه‌مندان زیادی را به سوی خود می‌کشاند تا آنها را آموزش دهد و برای عهده‌دار شدن مشاغل و مسئولیتهایی آماده کند. برای کسب این آموزش و یافتن آمادگی، آشنایی با اصول، مفاهیم و مبانی علم سیاست، مانند هر علم دیگر، ضرورت دارد. بنیادهای علم سیاست، این وظیفه را بر عهده گرفته است تا دانشجویان علوم سیاسی را با این اصول، مفاهیم و مبانی آشنا کند.

در نوشتن بنیادهای علم سیاست، کوشیده‌ام، با ارائه مطالب لازم، دانشجویان ماهیت فعالیت‌های سیاسی، چگونگی پیدایش نهادهای سیاسی، و جایگاه سیاست در زمینه گسترده زندگی اجتماعی را به طور نظری و عملی دریابند. بحث‌های این کتاب به دانشجویان کمک خواهد کرد محتوای دروس تخصصی علم سیاست را فراچنگ آورند و از مطالعات سیاسی بیشتر و بهتر بهره ببرند.